

Bruxelles, 21. studenoga 2023.
(OR. en)

15748/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0428(NLE)

ECOFIN 1236
FIN 1198
UEM 391

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	21. studenoga 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 747 final
Predmet:	Prijedlog PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA o izmjeni Provedbene odluke (EU) (ST 12319/2021, ST 12319/2021 ADD 1) od 29. listopada 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Rumunjske

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 747 final.

Priloženo: COM(2023) 747 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 21.11.2023.
COM(2023) 747 final

2023/0428 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

**o izmjeni Provedbene odluke (EU) (ST 12319/2021, ST 12319/2021 ADD 1) od
29. listopada 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Rumunjske**

{SWD(2023) 382 final}

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o izmjeni Provedbene odluke (EU) (ST 12319/2021, ST 12319/2021 ADD 1) od 29. listopada 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Rumunjske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost¹, a posebno njezin članak 20. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Nakon što je Rumunjska 31. svibnja 2021. dostavila nacionalni plan za oporavak i otpornost, Komisija je Vijeću predložila pozitivnu ocjenu. Vijeće je odobrilo pozitivnu ocjenu Provedbenom odlukom Vijeća od 29. listopada 2021.² („Provedbena odluka Vijeća”).
- (2) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 maksimalni financijski doprinos za bespovratnu financijsku potporu za svaku državu članicu trebalo bi ažurirati do 30. lipnja 2022. u skladu s metodom predviđenom u tom stavku. Komisija je 30. lipnja 2022. Europskom parlamentu i Vijeću predstavila rezultate tog ažuriranja.
- (3) Rumunjska je 8. rujna 2023. Komisiji dostavila izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU u skladu s člankom 21.c Uredbe (EU) 2021/241.
- (4) U izmijenjenom planu za oporavak i otpornost uzima se u obzir i ažurirani maksimalni financijski doprinos u skladu s člankom 18. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 te se Komisiji podnosi obrazloženi zahtjev za prijedlog izmjene Provedbene odluke Vijeća u skladu s člankom 21. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 jer se smatra da se zbog objektivnih okolnosti plan za oporavak i otpornost djelomično više ne može provesti. Izmjene plana za oporavak i otpornost koje je Rumunjska dostavila odnose se na 56 mjera.
- (5) Vijeće je 14. srpnja 2023. Rumunjskoj uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Konkretno, Vijeće je preporučilo da Rumunjska provodi fiskalne politike u skladu s Preporukom Vijeća od 18. lipnja 2021. u cilju okončanja stanja prekomjernog državnog deficita u Rumunjskoj do 2024. i jačanja vanjskog položaja Rumunjske. Preporučilo je i da Rumunjska što prije u 2023. i 2024. postupno ukine mjere

¹ SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

² ST 12319/2021; ST 12319/2021 ADD 1.

energetske potpore koje su na snazi i iskoristi uštedeni iznos za smanjenje državnog deficita. Budu li zbog novih povećanja cijena energije potrebne nove mjere potpore ili njihov nastavak, Vijeće je preporučilo Rumunjskoj da osigura da te mjere budu usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstva i poduzeća, da budu fiskalno pristupačne i da očuvaju poticaje za smanjenje potrošnje energije. Vijeće je nadalje preporučilo Rumunjskoj da očuva javna ulaganja koja financira država i osigura učinkovitu apsorpciju bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstava iz drugih fondova Unije, osobito radi promicanja zelene i digitalne tranzicije. Preporučilo joj je i da osigura djelotvorno upravljanje i ojača administrativne kapacitete kako bi se omogućila kontinuirana brza i stabilna provedba plana za oporavak i otpornost te da nastavi brzu provedbu kohezijske politike. Osim toga, Vijeće je Rumunjskoj preporučilo da smanji ovisnost o fosilnim gorivima i ubrza energetska tranziciju, posebno bržim uvođenjem energije iz obnovljivih izvora i poboljšanjem kapaciteta mreže kako bi se omogućilo funkcioniranje novih kapaciteta na tržištu, i da poveća energetska učinkovitost i ambicije u pogledu obnove zgrada, među ostalim pružanjem boljeg pristupa informacijama i mogućnostima održivog financiranja. Konačno, preporučilo je Rumunjskoj da pojača napore na razini politika usmjerene na pružanje i stjecanje vještina potrebnih za zelenu tranziciju.

- (6) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost dostavljen je nakon postupka savjetovanja provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom s lokalnim i regionalnim vlastima, socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima. Sažetak savjetovanja dostavljen je zajedno s izmijenjenim planom za oporavak i otpornost. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje utvrđenima u Prilogu V. toj uredbi.

Ažuriranja na temelju članka 18. stavka 2. Uredbe 2021/241

- (7) Izmijenjenim planom za oporavak i otpornost koji je dostavila Rumunjska ažurirano je osam mjera kako bi se u obzir uzeo ažurirani maksimalni financijski doprinos. Rumunjska je objasnila da je, zbog toga što se maksimalni financijski doprinos smanjio s 14 244 851 992 EUR³ na 12 125 664 294 EUR⁴, nekoliko ulaganja izmijenjeno ili preneseno ili je smanjena njihova razina potrebne provedbe u usporedbi s izvornim planom u ukupnom iznosu od 2 119 187 698 EUR, koji odgovara smanjenju maksimalnog financijskog doprinosa.
- (8) Te se izmjene odnose na mjere u okviru komponenata C2 – Zaštita šuma i biološke raznolikosti, C4 – Održivi promet, C6 – Energetika, C7 – Digitalna transformacija, C10 – Lokalni fond, C12 – Zdravstvena skrb i C15 – Obrazovanje. Konkretno, smanjena je razina potrebne provedbe ciljnih vrijednosti 25 i 26 ulaganja C2.I1 – Nacionalna kampanja za pošumljavanje i ponovno pošumljavanje, uključujući gradske šume; izmijenjene su ključne etape 72 i 73 te ciljne vrijednosti 74 i 75 ulaganja C4.I1 – Modernizacija i obnova željezničke infrastrukture; smanjena je razina potrebne provedbe ciljne vrijednosti 173 ulaganja C7.I8 – Kvalificirana elektronička osobna

³ Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Rumunjske u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanog u skladu s metodom utvrđenom u članku 11. te uredbe.

⁴ Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Rumunjske u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanog u skladu s metodom utvrđenom u članku 11. te uredbe.

iskaznica i digitalni potpis, a ciljna vrijednost 174 izmijenjena je radi usklađivanja s ažuriranim sadržajem mjere; uklonjene su ciljne vrijednosti 302, 305 i 306 i ključna etapa 304 te je smanjena razina potrebne provedbe ciljne vrijednosti 303 ulaganja C10.I1 – Održiva urbana mobilnost; smanjena je razina potrebne provedbe ciljnih vrijednosti 367 i 372 ulaganja C12.I1 – Razvoj predbolničke medicinske infrastrukture; smanjena je razina potrebne provedbe ciljne vrijednosti 377 ulaganja C12.I2 – Razvoj javne bolničke infrastrukture; te je smanjena razina potrebne provedbe ključne etape 458 i ciljne vrijednosti 459 ulaganja C15.I2 – Uspostava, opremanje i operacionalizacija 412 komplementarnih usluga za skupine u nepovoljnom položaju.

Izmjene na temelju članka 21. Uredbe 2021/241

- (9) Izmjene plana za oporavak i otpornost koje je Rumunjska dostavila zbog objektivnih okolnosti odnose se na 48 mjera.
- (10) Rumunjska je objasnila da se 16 mjera više ne može u cijelosti provesti u roku predviđenom izvornim planom za oporavak i otpornost zbog ograničenja u lancu opskrbe, a u nekim slučajevima i visoke inflacije. Ta se ograničenja odnose na ciljne vrijednosti 5, 6, 7 i 8 ulaganja C1.I1 – Proširenje vodovodnih i kanalizacijskih sustava u aglomeracijama s populacijskim ekvivalentom većim od 2000, što je prioritet u ubrzanom planu za usklađivanje s europskim direktivama; ciljne vrijednosti 11 i 12 ulaganja C1.I2 – Prikupljanje otpadnih voda u aglomeracijama s populacijskim ekvivalentom manjim od 2000 koje onemogućuju dobro stanje vodnih tijela i/ili utječu na zaštićena prirodna područja; ciljnu vrijednost 13 ulaganja C1.I3 – Potpora priključivanju stanovništva s niskim prihodima na postojeće vodoopskrbne i kanalizacijske mreže; ciljne vrijednosti 14, 15 i 17 i ključnu etapu 16 ulaganja C1.I4 – Prilagodba klimatskim promjenama automatizacijom i digitalizacijom opreme za odlaganje i skladištenje vode postojećih akumulacija kako bi se osigurao ekološki tok i povećala sigurnost opskrbe stanovništva vodom te smanjio rizik od poplava, u okviru komponente C1 – Gospodarenje vodama; ciljnu vrijednost 58 ulaganja C3.I3b – Oprema za kvalitetu zraka, radioaktivnost i praćenje buke za Nacionalnu agenciju za zaštitu okoliša, u okviru komponente C3 – Gospodarenje otpadom; ključne etape 95 i 96 i ciljne vrijednosti 101, 102, 103, 104, 105 i 106 ulaganja C5.I1 – Osnivanje fonda za val obnove radi financiranja radova za poboljšanje energetske učinkovitosti postojećeg fonda zgrada, u okviru komponente C5 – Val obnove; ključne etape 129 i 130 i ciljne vrijednosti 131 i 132 ulaganja C6.I2 – Infrastruktura za distribuciju plinova iz obnovljivih izvora (uz upotrebu prirodnog plina u kombinaciji sa zelenim vodikom kao prijelazne mjere), kao i kapaciteti za proizvodnju zelenog vodika i/ili njegova upotreba za skladištenje električne energije, u okviru komponente C6 – Energetika; ciljne vrijednosti 295 i 296 ulaganja C10.I1 – Održiva urbana mobilnost; ciljne vrijednosti 318 i 319 ulaganja C10.I2 – Izgradnja stambenog prostora za mlade i stručnjake u području zdravstva i obrazovanja; ciljne vrijednosti 321 i 322 ulaganja C10.I3 – Umjerena obnova javnih zgrada kako bi se poboljšalo pružanje javnih usluga od strane upravnih teritorijalnih jedinica; ciljne vrijednosti 324 i 325 ulaganja C10.I4 – Izrada/ažuriranje dokumenata o prostornom planiranju i urbanističkom planiranju u formatu GIS, u okviru komponente C10 – Lokalni fond; ključnu etapu 336 i ciljnu vrijednost 337 ulaganja C11.I2 – Modernizacija/stvaranje muzeja i spomenika; ključnu etapu 340 reforme C11.R2 – Okvir za operacionalizaciju biciklističkih ruta na nacionalnoj razini; ključnu etapu 342 i ciljnu vrijednost 343 ulaganja C11.I4 – Uvođenje 3000 km biciklističkih staza, u okviru komponente C11 – Turizam i kultura; ciljne vrijednosti 486, 487 i 488 ulaganja C15.I10 – Razvoj mreže zelenih škola i

kupnja zelenih minibusa; te ciljne vrijednosti 503, 504, 505 i 506 ulaganja C15.I17 – Osiguravanje sveučilišne infrastrukture (domova, kantina, objekata za rekreaciju), u okviru komponente C15 – Obrazovanje. Na temelju toga Rumunjska je zatražila produljenje roka za provedbu tih mjera i smanjenje razine potrebne provedbe nekih odgovarajućih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Provedbenu odluku Vijeća trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.

- (11) Rumunjska je objasnila da se sedam mjera više ne može u cijelosti provesti zbog ograničenja opskrbe kao što su neočekivana kašnjenja u dovršavanju natječajnih postupaka ili nedovoljna potražnja. To se odnosi na: ciljnu vrijednost 18 ulaganja C1.I5 – Odgovarajuća sredstva za upravljanje riječnim slivovima za praćenje poplava, sprečavanje poplava i odgovor na hitne situacije, u okviru komponente C1 – Gospodarenje vodama; ciljnu vrijednost 39 ulaganja C2.I4 – Integrirana ulaganja u ekološku obnovu staništa i očuvanje vrsta povezanih s livadama, vodenim područjima i područjima ovisnima o vodi, u okviru komponente C2 – Zaštita šuma i biološke raznolikosti; ključne etape 135 i 136 te ciljne vrijednosti 137, 138 i 139 ulaganja C6.I4 – Industrijski lanac proizvodnje i/ili sastavljanja i/ili recikliranja baterija, ćelija i fotonaponskih ploča (uključujući pomoćnu opremu) i novi kapaciteti za skladištenje električne energije, kao i ciljnu vrijednost 141 ulaganja C6.I5 – Osiguravanje energetske učinkovitosti u industrijskom sektoru, u okviru komponente C6 – Energetika; ključnu etapu 334 i ciljnu vrijednost 335 ulaganja C11.I1 – Promicanje 12 turističkih/kulturnih ruta, u okviru komponente C11 – Turizam i kultura; ciljne vrijednosti 466 i 467 ulaganja C15.I4 – Potpora obrazovnim ustanovama s visokim rizikom od napuštanja školovanja; te ciljnu vrijednost 482 ulaganja C15.I9 – Osiguravanje opreme i resursa digitalne tehnologije za škole, u okviru komponente C15 – Obrazovanje. Na temelju toga Rumunjska je zatražila smanjenje razine potrebne provedbe odgovarajućih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti tih mjera, uklanjanje nekih prijelaznih ciljnih vrijednosti ili izmjenu opisa mjera, te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.
- (12) Rumunjska je objasnila da je izmijenjena 21 mjera kako bi se uvele bolje alternative i ostvarila izvorna ambicija mjera. To se odnosi na: ključnu etapu 41 ulaganja C2.I5 – Integrirani sustavi za ublažavanje rizika od poplava u šumskim riječnim slivovima, u okviru komponente C2 – Zaštita šuma i biološke raznolikosti; ključnu etapu 45 reforme C3.R1 – Poboljšanje upravljanja otpadom kako bi se ubrzao prelazak na kružno gospodarstvo; ciljne vrijednosti 48, 49, 52 i 53 ulaganja C3.I1 – Razvoj, modernizacija i dovršetak integriranih sustava gospodarenja komunalnim otpadom na razini okruga ili grada/općine, u okviru komponente C3 – Gospodarenje otpadom; ključne etape 59, 60 i 66 i ciljnu vrijednost 64 reforme C4.R1 – Održivi promet, dekarbonizacija i sigurnost na cestama; ključne etape 86 i 87 te ciljne vrijednosti 88 i 89 ulaganja C4.I4 – Razvoj podzemne prometne mreže u općinama Bukurešt i Cluj-Napoca, u okviru komponente C4 – Održivi promet; ključnu etapu 167 ulaganja C7.I5 – Digitalizacija u području okoliša, u okviru komponente C7 – Digitalna transformacija; ključnu etapu 209 reforme C8.R5 – Osnivanje i operacionalizacija Nacionalne razvojne banke; ključnu etapu 214 reforme C8.R6 – Reforma javnog mirovinskog sustava; ključnu etapu 231 i ciljnu vrijednost 232 ulaganja C8.I4 – Uvođenje elektroničkih carina, u okviru komponente C8 – Porezne i mirovinske reforme; ključnu etapu 246 ulaganja C9.I1 – Digitalne platforme o zakonodavnoj transparentnosti, debirokratizaciji i pojednostavljenju postupka za poduzeća; ciljne vrijednosti 267 i 269 ulaganja C9.I4 – Prekogrančni i višedržavni projekti – procesori male snage i poluvodički čipovi; ciljnu vrijednost 283 ulaganja C9.I7 – Jačanje izvrsnosti i podupiranje sudjelovanja Rumunjske u partnerstvima i misijama u okviru

Obzora Europa, u okviru komponente C9 – Poslovna podrška, istraživanje, razvoj i inovacije; ključnu etapu 420 reforme C14.R4 – Razvoj pravednog sustava jedinstvenih plaća u javnom sektoru, u okviru komponente C14 – Dobro upravljanje; ključnu etapu 452 reforme C15.R1 – Razrada i donošenje zakonodavnog paketa za provedbu projekta „Obrazovana Rumunjska”; ciljnu vrijednost 457 ulaganja C15.I1 – Izgradnja, opremanje i operacionalizacija 110 jaslica; ključnu etapu 479 reforme C15.R5 – Donošenje zakonodavnog okvira za digitalizaciju obrazovanja; ključne etape 489 i 490 te ciljne vrijednosti 491 i 492 ulaganja C15.I11 – Osiguravanje opreme za predsvučilišne učionice i školske laboratorije/radionice; ključnu etapu 495 reforme C15.R7 – Reforma upravljanja sustavom predsvučilišnog obrazovanja i profesionalizacija uprave; ključnu etapu 498 ulaganja C15.I15 – Škola na internetu: Platforma za ocjenjivanje i razvoj sadržaja; ključnu etapu 501 ulaganja C15.I16 – Digitalizacija sveučilišta i priprema za digitalna zanimanja budućnosti; te ciljnu vrijednost 507 ulaganja C15.I18 – Program osposobljavanja i obuke za ravnatelje škola i inspektore, u okviru komponente C15 – Obrazovanje. Na temelju toga Rumunjska je zatražila izmjenu opisa mjera i odgovarajućih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.

- (13) Rumunjska je objasnila da se jedna mjera više ne može u cijelosti provesti u prvotno planiranom roku ili je odgođena i da su potrebne izmjene kako bi se osigurala usklađenost s izmijenjenim pravnim zahtjevima. To se odnosi na ključnu etapu 349 i ciljnu vrijednost 350 ulaganja C11.I7 – Ubrzavanje digitalizacije filmske produkcije i distribucije, u okviru komponente C11 – Turizam i kultura. Na temelju toga Rumunjska je zatražila produljenje roka za njihovu provedbu ili izmjenu opisa mjera i odgovarajućih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.
- (14) Rumunjska je objasnila da se dvije mjere više ne mogu provesti u roku i po cijeni predviđenima u izvornom planu za oporavak i otpornost zbog nedostatka potražnje uzrokovanog visokom inflacijom i zbog neizvjesne gospodarske situacije uslijed ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine. To se odnosi na: ciljnu vrijednost 285 ulaganja C9.I9 – Potpora za nositelje potvrda o izvrsnosti dodijeljena u okviru individualne stipendije Marie Skłodowska Curie, u okviru komponente C9 – Poslovna podrška, istraživanje, razvoj i inovacije te na ciljnu vrijednost 330 reforme C11.R1 – Operacionalizacija organizacija za upravljanje odredištima (DMO), u okviru komponente C11 – Turizam i kultura. Na temelju toga Rumunjska je zatražila produljenje roka za njihovu provedbu, izmjenu opisa mjera i smanjenje odgovarajućih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.
- (15) Rumunjska je objasnila da se zbog nepovoljnih uvjeta na energetsom tržištu uzrokovanih ruskim agresivnim ratom protiv Ukrajine više ne može u cijelosti provesti jedna mjera u cilju osiguravanja opskrbe električnom energijom, uzimajući u obzir odredbe Zakona o dekarbonizaciji ocijenjene u ključnoj etapi 113 u kontekstu drugog zahtjeva za plaćanje. To se odnosi na ciljne vrijednosti 115 i 119 reforme C6.R1 – Reforma tržišta električne energije, zamjena ugljena u kombinaciji izvora energije i potpora zakonodavnom i regulatornom okviru za privatna ulaganja u proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, u okviru komponente C6 – Energetika. Na temelju toga Rumunjska je zatražila izmjenu opisa mjere i odgovarajućih ciljnih vrijednosti, te bi Provedbenu odluku Vijeća trebalo na odgovarajući način izmijeniti.
- (16) Rumunjska je zatražila i da se sredstva oslobođena uklanjanjem ili smanjenjem mjera iz članka 21. Uredbe (EU) 2021/241 u ukupnom iznosu od 577 082 830 EUR iskoriste

kako bi se uključile dvije nove mjere u okviru komponente 16 – REPowerEU: ulaganje C16.I6 – Pilot-projekt za ugradnju 20 MW plutajućih solarnih ploča na kanale za navodnjavanje i ulaganje C16.I7 – Program bespovratnih sredstava u obliku vaučera za poboljšanje energetske učinkovitosti kućanstava.

- (17) Komisija smatra da razlozi koje je Rumunjska navela opravdavaju ažuriranje na temelju članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 i izmjenu na temelju članka 21. stavka 2. te uredbe.

Ispravak administrativnih pogrešaka

- (18) U tekstu Provedbene odluke Vijeća uočeno je 17 administrativnih pogrešaka koje se odnose na 17 ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te 16 mjera. Provedbenu odluku Vijeća trebalo bi izmijeniti kako bi se ispravile te administrativne pogreške, koje ne odražavaju sadržaj plana za oporavak i otpornost podnesenog Komisiji 31. svibnja 2021., kako su ga dogovorile Komisija i Rumunjska. Te administrativne pogreške odnose se na: ciljnu vrijednost 55 ulaganja C3.I2 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje stajskim gnojem i drugim poljoprivrednim otpadom koji se može kompostirati, u okviru komponente C3 – Gospodarenje otpadom; ključnu etapu 79 reforme C4.R2 – Upravljanje kvalitetom u prometu koje se temelji na uspješnosti – poboljšanje institucionalnih kapaciteta i korporativnog upravljanja, u okviru komponente C4 – Održivi promet; ciljnu vrijednost 134 ulaganja C6.I3 – Razvoj fleksibilne i visokoučinkovite kombinirane proizvodnje toplinske i električne energije na plin (CHP) u centraliziranom grijanju kako bi se postigla dubinska dekarbonizacija, u okviru komponente 6 – Energetika; ključne etape 164 i 166 ulaganja C7.I4 – Digitalizacija pravosuđa; ključnu etapu 167 ulaganja C7.I5 – Digitalizacija u području okoliša; ciljnu vrijednost 185 ulaganja C7.I16 – Program naprednog osposobljavanja u području digitalnih vještina za državne službenike, u okviru komponente 7 – Digitalna transformacija; ključnu etapu 217 ulaganja C8.I1 – Olakšavanje usklađenosti poreznih obveznika razvojem digitalnih usluga; ključnu etapu 226a ulaganja C8.I2 – Poboljšanje postupaka oporezivanja i upravljanja porezima, među ostalim provedbom integriranog upravljanja rizicima, u okviru komponente 8 – Porezne i mirovinske reforme; ključnu etapu 241 reforme C9.R1 – Zakonodavna transparentnost, debirokratizacija i pojednostavnjenje postupka za poduzeća; ključnu etapu 256 ulaganja C9.I2 – Financijski instrumenti za privatni sektor, u okviru komponente 9 – Poslovna podrška, istraživanje, razvoj i inovacije; ključnu etapu 317 ulaganja C10.I2 – Izgradnja stambenog prostora za mlade i stručnjake u području zdravstva i obrazovanja; ključnu etapu 328 reforme C11.R1 – Operacionalizacija organizacija za upravljanje odredištima (DMO), u okviru komponente C11 – Turizam i kultura; ključnu etapu 384 reforme C13.R3 – Provedba minimalnog dohotka za uključivanje (VMI), u okviru komponente 13 – Socijalne reforme; ključnu etapu 439 reforme C14.R9 – Poboljšati postupovni okvir za provedbu načela korporativnog upravljanja u poduzećima u državnom vlasništvu, u okviru komponente 14 – Dobro upravljanje; ciljnu vrijednost 474 ulaganja C15.I6 – Razvoj 10 regionalnih konzorcija te razvoj i opremanje 10 strukovnih kampusa; te ciljnu vrijednost 497 ulaganja C15.I14 – Opremanje radionica za praksu u školama za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, u okviru komponente 15 – Obrazovanje. Ti ispravci ne utječu na provedbu predmetnih mjera.

Poglavlje o planu REPowerEU na temelju članka 21.c Uredbe 2021/241

- (19) Poglavlje o planu REPowerEU uključuje dvije reforme i sedam ulaganja. Očekuje se da će rumunjsko poglavlje o planu REPowerEU imati trajan učinak na smanjenje

potrošnje fosilnih goriva i emisija stakleničkih plinova te na povećanje upotrebe energije iz obnovljivih izvora, što će doprinijeti smanjenju ranjivosti tijekom zimskih sezona.

- (20) Poglavlje uključuje važnu reformu čiji je cilj olakšati utvrđivanje područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije i za koju se očekuje da će potaknuti postavljanje novih postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Ta je reforma dopunjena dvama ulaganjima u uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Jedno je od njih ulaganje C6.I1 – Novi kapaciteti za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, u okviru komponente 6 – Energetika, koje je preneseno u poglavlje o planu REPowerEU u skladu s člankom 21.c stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241.
- (21) Plan uključuje i reformu za uspostavu jedinstvenih kontaktnih točaka za pružanje informacija i pomoći privatnim osobama za postavljanje uređaja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i energetske obnovu kao prvi korak u pružanju pomoći osobama pogođenim energetske siromaštvom i ranjivim potrošačima energije. Reforma je dopunjena ulaganjem u uvođenje solarnih krovnih sustava u stambenim zgradama i dvama ulaganjima u obnovu javnih zgrada i privatnih stambenih objekata radi poboljšanja energetske učinkovitosti u zemlji. Potonje ulaganje u energetske obnovu privatnih stambenih objekata prvenstveno je usmjereno na energetske siromašne kućanstva i ranjive potrošače energije kako bi se suzbilo energetske siromaštvo. Ulaganje se sastoji od programa bespovratnih sredstava u obliku vaučera koji obuhvaća energetske obnovu i ugradnju krovnih solarnih ploča. Korisnici primaju ciljane pomoć jedinstvenih kontaktnih točaka uspostavljenih reformom.
- (22) Poglavlje o planu REPowerEU uključuje i ulaganje u poboljšanje održavanja, učinkovitosti i kibernetičke sigurnosti mreže za prijenos električne energije, olakšavanje priključivanja novih postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i poboljšanje otpornosti i pouzdanosti infrastrukture.
- (23) Poglavlje o planu REPowerEU uključuje i ulaganje u osposobljavanje radnika o vještinama povezanim sa zelenom energijom.
- (24) Komisija je ocijenila izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, na temelju kriterija za ocjenjivanje iz članka 19. stavka 3. Uredbe 2021/241.

Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova

- (25) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.1. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, u velikoj je mjeri (ocjena A) sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i time primjereno doprinosi svih šest stupova iz članka 3. te uredbe, uzimajući u obzir specifične izazove s kojima se dotična država članica suočava i financijska sredstva koja su joj dodijeljena.
- (26) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost zajedno s poglavljem o planu REPowerEU utječe samo na izvornu ocjenu doprinosa plana za oporavak i otpornost prvom stupu zelene tranzicije, kako je utvrđeno u Provedbenoj odluci Vijeća od 29. listopada 2021. Kad je riječ o drugim stupovima, vrsta i opseg izmjena plana za oporavak i otpornost ne utječu na prethodnu ocjenu plana prema kojoj je on i dalje u velikoj mjeri sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i primjereno doprinosi šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241.

- (27) Kad je riječ o prvom stupu, mjere iz poglavlja o planu REPowerEU doprinose postizanju klimatskih ciljeva Unije za 2030. i cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050., a cilj je ubrzati uvođenje obnovljivih izvora energije uvođenjem mjera za pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola i administrativnih postupaka. Očekuje se da će sve mjere iz poglavlja o planu REPowerEU znatno pridonijeti zelenoj tranziciji i svladavanju izazova koji iz nje proizlaze.

Svladavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za Rumunjsku

- (28) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se izmijenjenim planom za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, doprinijeti djelotvornom (ocjena A) svladavanju svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u relevantnim preporukama upućenima Rumunjskoj, uključujući njihove fiskalne aspekte, i preporukama danima u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 ili izazova utvrđenih u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra.
- (29) Konkretno, u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost uzimaju se u obzir preporuke za Rumunjsku koje je Vijeće službeno donijelo prije nego što je Komisija ocijenila izmijenjeni plan. Budući da su maksimalna dodijeljena financijska sredstva za Rumunjsku smanjena uslijed ažuriranja, u ukupnoj ocjeni ne uzimaju se u obzir preporuke za 2022. i 2023. koje nisu povezane s izazovima u području energije.
- (30) Nakon što je Komisija ocijenila napredak u provedbi svih relevantnih preporuka za Rumunjsku u okviru europskog semestra 2023., zaključila je da je preporuka 2020.3.1 o osiguravanju potpore za likvidnost gospodarstva u korist poduzeća i kućanstava u potpunosti provedena. Ostvaren je znatan napredak u provedbi preporuke 2020.2.1 o osiguravanju odgovarajuće nadoknade dohotka i preporuke 2019.2.1 o zaštiti financijske stabilnosti i otpornosti bankarskog sektora.
- (31) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost uključuje opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju i doprinose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela ekonomskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama koje je Vijeće uputilo Rumunjskoj u kontekstu europskog semestra, posebno u područjima održivosti javnog financiranja i mirovinskog sustava, zdravstvene skrbi, javne uprave, poslovnog okruženja, obrazovanja te zelene i digitalne tranzicije. Nakon svladavanja navedenih izazova očekuje se da će izmijenjeni plan za oporavak i otpornost doprinijeti i ispravljanju neravnoteža s kojima se Rumunjska suočava, kako su utvrđene u preporukama na temelju članka 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 za 2019., 2020. i 2023., posebno neravnoteža u pogledu vanjskih računa povezanih s velikim državnim deficitima.
- (32) Budući da Rumunjska i dalje u znatnoj mjeri zadržava ambicije ulaganja i reformi, izmjene njezina plana za oporavak i otpornost ne utječu na prethodnu ocjenu da taj plan doprinosi djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova navedenih u preporukama za Rumunjsku. Osim toga, u poglavlju o planu REPowerEU povećava se ambicioznost plana u pogledu većine relevantnih preporuka upućenih Rumunjskoj u području energije (preporuke 2023.3 i 2022.3), osobito o smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima i ubrzanju energetske tranzicije.
- (33) Nekoliko mjera uključenih u poglavlje o planu REPowerEU (komponenta C16) usmjereno je na brže uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Te mjere uključuju reforme C16.R1 – Uspostava pravnog okvira za korištenje državnog zemljišta kao

područja za ulaganja u brži razvoj obnovljivih izvora energije i C16.R2 – Uspostava jedinstvenih kontaktnih točaka za pružanje savjetodavnih usluga iz područja energije za energetske obnovu i proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za proizvođače-potrošače te ulaganja C16.I2 – Novi kapaciteti za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, C16.I4 – Program bespovratnih sredstava u obliku vaučera za brže uvođenje energije iz obnovljivih izvora u kućanstvima i C16.I6 – Pilot-projekt za ugradnju 20 MW plutajućih solarnih ploča na kanale za navodnjavanje. Nadalje, reformom C16.R1 – Uspostava pravnog okvira za korištenje državnog zemljišta kao područja za ulaganja u brži razvoj obnovljivih izvora energije i ulaganjem C16.I5 – Digitalizacija, učinkovitost i modernizacija nacionalne mreže za prijenos električne energije nastoji se poboljšati kapacitet mreže kako bi se omogućilo brže povezivanje novoizgrađenog kapaciteta na mrežu. Mjere C16.R2 – Uspostava jedinstvenih kontaktnih točaka za pružanje savjetodavnih usluga iz područja energije za energetske obnovu i proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za proizvođače-potrošače, C16.I3 – Povećanje energetske učinkovitosti javnih zgrada i C16.I7 – Program bespovratnih sredstava u obliku vaučera za poboljšanje energetske učinkovitosti kućanstava doprinose povećanju brzine i ambicije obnove za poboljšanje energetske učinkovitosti fonda zgrada. Uspostavom ureda za obnovu u okviru mjere C16.R2 – Uspostava jedinstvenih kontaktnih točaka za pružanje savjetodavnih usluga iz područja energije za energetske obnovu i proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za proizvođače-potrošače posebno se odgovara na preporuku da se osigura bolji pristup informacijama i mogućnostima održivog financiranja. Konačno, ulaganje C16.I1 – Osposobljavanje o vještinama povezanim sa zelenom energijom doprinosi pružanju i stjecanju vještina i kompetencija potrebnih za zelenu tranziciju.

Doprinos potencijalu rasta, otvaranju radnih mjesta i gospodarskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti

- (34) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (c) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.3. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, snažno utjecati (ocjena A) na jačanje potencijala rasta, otvaranje radnih mjesta i gospodarsku, socijalnu i institucionalnu otpornost Rumunjske, čime se doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava, među ostalim i promicanjem politika za djecu i mlade, te ublažavanju ekonomskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, zbog čega jačaju gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija i konvergencija unutar Unije.
- (35) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, i dalje doprinosi gospodarskoj koheziji i uklanjanju slabosti gospodarstva u skladu s izvornom procjenom. Osim mjera iz izvornog plana za oporavak i otpornost, očekuje se da će i mjere iz poglavlja o planu REPowerEU doprinijeti održivom rastu. To je primjerice slučaj s potporom zelenim vještinama i razvoju obnovljivih izvora energije.
- (36) Izmjene plana za oporavak i otpornost ne utječu na doprinos plana socijalnoj koheziji. Izmijenjeni plan i dalje uključuje mjere za svladavanje dugotrajnih društvenih izazova, uključujući prilagodljivost i dostupnost usluga zdravstvene skrbi i dugotrajne skrbi te pristup uslugama za djecu u ranjivim zajednicama i osobe s invaliditetom. Očekuje se da će mjere iz izmijenjenog plana za oporavak i otpornost i dalje doprinijeti ostvarenju Akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava, koji je potvrđen na sastanku na vrhu u Portu 7. svibnja 2021. i da će doprinijeti rastu pokazatelja iz pregleda socijalnih pokazatelja.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

- (37) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.4. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se izmijenjenim planom za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, osigurati da se nijednom mjerom za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u taj plan ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima (ocjena A) u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća⁵ (načelo „ne nanosi bitnu štetu”).
- (38) U izmijenjenom planu ocjenjuje se usklađenost s načelom „ne nanosi bitnu štetu” prema metodologiji iz Tehničkih smjernica Komisije o primjeni načela „ne nanosi bitnu štetu” u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost (C(2023) 6454 final). Promjene mjera uvedene izmjenom plana za oporavak i otpornost ne utječu na ocjenu izvorne verzije tog plana, koja ostaje ista.
- (39) Rumunjska je dostavila sustavnu ocjenu usklađenosti svih mjera za provedbu novih reformi i ulaganja s načelom „ne nanosi bitnu štetu”. Prema potrebi, posebne zaštitne mjere za osiguravanje usklađenosti s načelom „ne nanosi bitnu štetu” uključene su u relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti. Na temelju informacija koje je dostavila Rumunjska može se zaključiti da se očekuje da će se planom osigurati da nijedna mjera ne nanosi bitnu štetu okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852.
- (40) Nijedna mjera iz poglavlja o planu REPowerEU nije obuhvaćena člankom 21.c stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EU) 2021/241.

Doprinos ciljevima plana REPowerEU

- (41) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (da) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.12. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se poglavljem o planu REPowerEU u velikoj mjeri (ocjena A) doprinijeti energetske sigurnosti, diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, povećanju upotrebe energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti, povećanju kapaciteta za skladištenje energije ili potrebnom smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima prije 2030.
- (42) Očekuje se da će rumunjsko poglavlje o planu REPowerEU imati trajan učinak na smanjenje potrošnje fosilnih goriva i emisija stakleničkih plinova te na povećanje upotrebe energije iz obnovljivih izvora jer potiče postavljanje novih kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i energetske obnovu, među ostalim za energetske siromašne i ugrožene potrošače energije. Provedbu mjera podupiru jedinstvene kontaktne točke za pružanje informacija i pomoći proizvođačima-potrošačima. Očekuje se da će te mjere doprinijeti postizanju ciljeva iz članka 21.c stavka 3. točaka (b), (d) i (e) Uredbe (EU) 2021/241.
- (43) Poglavlje o planu REPowerEU sadržava i mjeru kojoj je cilj poboljšati održavanje, učinkovitost i kibernetičku sigurnost mreže za prijenos električne energije, olakšati priključivanje novih postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i poboljšati otpornost i pouzdanost infrastrukture. Očekuje se da će to doprinijeti postizanju ciljeva iz članka 21.c stavka 3. točaka (b) i (e) Uredbe (EU) 2021/241. Očekuje se i da će uvođenje programa bespovratnih sredstava u obliku vaučera za poboljšanje energetske učinkovitosti kućanstava i uvođenje proizvodnje

⁵ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13).

energije iz obnovljivih izvora, osobito za ranjiva kućanstva, doprinijeti cilju suzbijanja energetske siromaštva utvrđenom u članku 21.c stavku 3. točki (c) Uredbe (EU) 2021/241.

- (44) Očekuje se da će poglavlje o planu REPowerEU doprinijeti i ubrzanoj prekvalifikaciji radne snage radi stjecanja zelenih vještina, kako je utvrđeno u članku 21.c stavku 3. točki (f) Uredbe (EU) 2021/241, s naglaskom na razvoju vještina u području čistih tehnologija potrebnih za upotrebu obnovljivih izvora energije.

Mjere s prekograničnom ili višedržavnom dimenzijom ili učinkom

- (45) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (db) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.13. iz Priloga V. toj uredbi poglavlje o planu REPowerEU sadržava mjere za koje se očekuje da će u velikoj mjeri (ocjena A) imati prekograničnu ili višedržavnu dimenziju ili učinak.
- (46) Očekuje se da će poglavlje o planu REPowerEU doprinijeti smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima i potražnje za energijom. Konkretno, nekoliko mjera iz poglavlja o planu REPowerEU podupire uvođenje obnovljivih izvora energije i smanjenje potražnje za energijom u zgradama. Poglavlje uključuje reformu čiji je cilj olakšati utvrđivanje područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije, za koju se očekuje da će potaknuti postavljanje novih postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, i ulaganje u uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Poglavlje uključuje i reformu za uspostavu jedinstvenih kontaktnih točaka za pružanje informacija i pomoći privatnim osobama za postavljanje opreme za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i energetske obnovu. Reforma je dopunjena ulaganjem u uvođenje solarne energije u stambenim zgradama i dvama ulaganjima u obnovu javnih i privatnih zgrada radi poboljšanja energetske učinkovitosti u zemlji.
- (47) Procijenjeni troškovi mjera uključenih u poglavlje o planu REPowerEU za koje se očekuje da će imati prekograničnu ili višedržavnu dimenziju ili učinak čine 96,5 % ukupnih procijenjenih troškova tog poglavlja.

Doprinos zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost

- (48) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.5. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili svladavanju s njome povezanih izazova. Na mjere potpore klimatskim ciljevima otpada 44,1 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost i 96,5 % ukupnih procijenjenih troškova mjera iz poglavlja o planu REPowerEU, izračunano u skladu s metodom iz Priloga VI. toj uredbi. U skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2021/241 izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetske i klimatski plan 2021. – 2030.
- (49) Klimatska ambicija izmijenjenog plana bez poglavlja o planu REPowerEU malo se smanjuje u odnosu na izvorni plan, uglavnom zbog smanjenja razine potrebne provedbe nekih mjera uslijed smanjenja maksimalnog financijskog doprinosa dostupnog Rumunjskoj, i iznosi 40,1 % izmijenjenog plana, u usporedbi s 41 % izvornog plana.
- (50) Međutim, poglavlje o planu REPowerEU sadržava devet mjera kojima je cilj ubrzati uvođenje obnovljivih izvora energije, energetske obnovu i prekvalifikaciju radne snage radi stjecanja zelenih vještina. Stoga plan za oporavak i otpornost koji uključuje

poglavlje o planu REPowerEU doprinosi postizanju klimatskih ciljeva više od donje granice od 37 % utvrđene u Uredbi (EU) 2021/241. Mjere koje su povezane sa zelenom tranzicijom, uključujući bioraznolikost, u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, imaju trajan učinak jer su usmjerene na strukturne promjene za smanjenje ukupne ovisnosti Rumunjske o fosilnim gorivima i povećanje ušteda energije preusmjeravanjem na zelene tehnologije, prvenstveno one povezane s energijom iz obnovljivih izvora, skladištenjem energije, energetske učinkovitosti i dekarbonizacijom industrije. Stoga doprinose i ostvarenju ciljeva za razdoblje 2030. – 2050. i cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050.

Doprinos digitalnoj tranziciji

- (51) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.6. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost sadržava mjere kojima se u velikoj mjeri (ocjena A) doprinosi digitalnoj tranziciji ili svladavanju izazova koji iz nje proizlaze. Na mjere potpore digitalnim ciljevima otpada iznos koji čini 21,8 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, izračunan u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu VII. toj uredbi.
- (52) Izmjena mjera iz plana za oporavak i otpornost nije utjecala na njegov doprinos digitalnoj tranziciji. Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost i dalje znatno doprinosi digitalnoj tranziciji poduzeća i javne uprave, među ostalim razvojem potrebne infrastrukture (izgradnja infrastrukture za povezivost i infrastrukture u oblaku te poboljšanje kibernetičke sigurnosti).
- (53) Očekuje se da će poglavlje o planu REPowerEU doprinijeti digitalnoj tranziciji i svladavanju izazova koji iz nje proizlaze jednom reformom i dvama podulaganjima. Reformi je, među ostalim, cilj poduprijeti digitalizaciju Agencije za državno vlasništvo. Prvom je podulaganju cilj pružiti digitalna rješenja za povećanje učinkovitosti i brzine intervencija na mreži za prijenos električne energije kako bi se smanjili prekidi opskrbe. Drugom je podulaganju cilj ograničiti rizik od kibernetičkih napada na informatičku infrastrukturu operatora mreže za prijenos električne energije. U skladu s člankom 21.c stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241 reforme i ulaganja iz poglavlja o planu REPowerEU ne uzimaju se u obzir pri izračunu ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za potrebe primjene zahtjeva za digitalni cilj iz te uredbe.

Trajan učinak

- (54) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.7. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, u velikoj mjeri (ocjena A) imati trajan učinak na Rumunjsku.
- (55) Općenito, promjene uključene u izmijenjeni plan za oporavak i otpornost ne utječu znatno na prethodnu ocjenu plana za oporavak i otpornost u pogledu trajnog učinka reformi za postizanje dugoročnih rezultata i strukturnih promjena.
- (56) U planu za oporavak i otpornost zadržavaju se i ulaganja za koja se očekuje da će imati trajan učinak i poduprijeti zelenu i digitalnu tranziciju gospodarstva. Mjere povezane s digitalizacijom uključene u plan za oporavak i otpornost osmišljene su kako bi se povećala razina digitalizacije relevantnih institucija i očekuje se da će imati trajan učinak na kvalitetu usluga, poslovno okruženje i optimalnu upotrebu vladinih podataka.

- (57) Naposljetku, očekuje se i da će rumunjsko poglavlje o planu REPowerEU imati trajan učinak i oblikovati rumunjsku energetska politiku nakon isteka plana za oporavak i otpornost tako što će doprinijeti smanjenju potrošnje fosilnih goriva i emisija stakleničkih plinova te povećanju dekarbonizacije i upotrebe energije iz obnovljivih izvora.

Praćenje i provedba

- (58) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.8. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, prikladni su (ocjena A) za osiguravanje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.
- (59) U izmijenjenom planu za oporavak i otpornost jasno se opisuju postojeći aranžmani koji osiguravaju djelotvornu koordinaciju i provedbu. Ministarstvo ulaganja i europskih projekata (MIPE) zadržava svoju ulogu nacionalnog koordinatora zaduženog za sveukupnu provedbu plana. Od donošenja Provedbene odluke Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Rumunjske Ministarstvo je pojačalo administrativne kapacitete svoje specijalizirane strukture internom reorganizacijom i povećanjem broja osoblja. Koordinaciju na visokoj razini i dalje osigurava Međuministarski odbor za koordinaciju plana u bliskoj suradnji s MIPE-om.
- (60) Iako su početni provedbeni aranžmani i dalje na snazi, poglavlje o planu REPowerEU uključuje nekoliko novih provedbenih tijela i druga tijela koja već imaju praktično iskustvo s posebnostima Mehanizma za oporavak i otpornost jer je provedba plana zbog njegove ambicioznosti i dalje zahtjevna i potrebno ju je pomno pratiti.
- (61) Mehanizam za praćenje i izvješćivanje primjeren je i pouzdan. MIPE je i dalje odgovoran za praćenje napretka postignutog za svaku ključnu etapu i ciljnu vrijednost te za izvješćivanje o njihovu postizanju na temelju informacija koje dostavljaju provedbena tijela. Sve izmijenjene mjere u planu i dodatnom poglavlju o planu REPowerEU uključuju odgovarajući broj ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje su realistične i jasno definirane kako bi se mogao pouzdano pratiti napredak u provedbi plana. Ključne etape i ciljne vrijednosti relevantne su i za mjere koje su već dovršene i koje su prihvatljive za financiranje u skladu s člankom 17. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241. Postupno ostvarenje tih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti u zadovoljavajućoj mjeri potrebno je da bi se opravdali zahtjevi za plaćanje.

Troškovi

- (62) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.9. iz Priloga V. toj uredbi obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost navedeno u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo, u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.
- (63) Rumunjska je dostavila pojedinačne procijenjene troškove za sve nove mjere iz poglavlja o planu REPowerEU. Mjere iz tog poglavlja jedine su nove mjere. Općenito, pretpostavke na kojima je Rumunjska temeljila procjenu troškova novih mjera imaju razumna objašnjenja i metodologiju. Obrazloženje za nove mjere donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo, u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku. Za dio novih mjera

dodatna obrazloženja i detaljne informacije o procjenama mogla su pružiti višu razinu jamstva da su troškovi razumni i uvjerljivi. Budući da za te procjene troškova primijenjena metodologija nije dovoljno dobro objašnjena, a veza između obrazloženja i samog troška ponekad nije potpuno jasna, ocjena kriterija procjene troškova je srednja. Za izmijenjene mjere dostavljeno je dovoljno informacija kako bi se opravdala proporcionalnost promjena procjena troškova ili povezanih ciljnih vrijednosti. Ocjena razumnosti i uvjerljivosti troškova mjera, koje su sada izmijenjene, nije se promijenila u odnosu na početnu ocjenu tih mjera. Ukupni trošak izmijenjenog plana za oporavak i otpornost razmjern je očekivanom socijalnom i ekonomskom učinku predviđenih mjera. Konačno, procijenjeni ukupni trošak izmijenjenog plana za oporavak i otpornost u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjern očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

Zaštita financijskih interesa Unije

- (64) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.10. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, prikladni su (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju te uredbe i očekuje se da će se aranžmanima djelotvorno izbjeći dvostruko financiranje sredstvima na temelju te uredbe i drugih programa Unije. Time se ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata i alata za promicanje i osiguravanje usklađenosti s pravom Unije, među ostalim za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa te za zaštitu proračuna Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća⁶.
- (65) U izvornoj ocjeni donesen je zaključak o primjerenosti aranžmana kontrole i revizije koje je Rumunjska predložila (ocjena A) na temelju kriterija 2.10. iz Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241, pod uvjetom da se pravodobno postignu dvije ključne etape koje se odnose na repozitориjski sustav za praćenje provedbe plana za oporavak i otpornost te donošenje zakonskih ovlasti za glavne institucije u Rumunjskoj uključene u provedbu plana. Ministarstvo ulaganja i europskih projekata općenito je odgovorno za provedbu plana i za odgovore u ime svih provedbenih tijela za operativne i administrativne aspekte plana. Tijelo za reviziju pri Revizorskom sudu odgovorno je za provedbu revizija zahtjeva za financijska sredstva i dokumentacije te postizanja ciljnih vrijednosti i ključnih etapa.
- (66) Komisija je nakon izvorne procjene imala pristup informacijama o stvarnoj provedbi rumunjskog sustava revizije i kontrole. To uključuje preliminarne zaključke revizije zaštite financijskih interesa Unije koju je Komisija provela u Rumunjskoj.
- (67) S obzirom na te informacije Komisija smatra da je sustav unutarnje kontrole rumunjskog plana za oporavak i otpornost općenito primjeren.

Koherentnost plana za oporavak i otpornost

- (68) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.11. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, u velikoj mjeri (ocjena A) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.

⁶ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1).

- (69) Izmjene ne utječu na opću koherentnost plana. Za sva ključna područja obuhvaćena planom za oporavak i otpornost (zeleno gospodarstvo, obrazovanje, poslovno okruženje, zdravstvena skrb, socijalna uključenost, javna uprava i digitalizacija) komponente se temelje na dosljednim paketima reformi i ulaganja s mjerama koje se međusobno jačaju ili dopunjuju. Sinergije su vidljive i među komponentama, a nijedna mjera nije u suprotnosti s drugim mjerama niti dovodi u pitanje njihovu djelotvornost. Glavni ciljevi plana za oporavak i otpornost Rumunjske nisu promijenjeni te su zelena tranzicija i digitalna transformacija i dalje u njegovu središtu, a zelene reforme i ulaganja iz komponenata izvornog plana za oporavak i otpornost potiču se novim mjerama iz poglavlja o planu REPowerEU. Digitalne reforme i ulaganja i dalje su usmjereni na potporu područjima s najvećim manjkom ulaganja, kao što je digitalizacija javnih usluga i škola. Mjere iz poglavlja o planu REPowerEU usklađene su s rumunjskim politikama usmjerenima na smanjenje emisija stakleničkih plinova i povećanje udjela obnovljivih izvora energije. Tim se mjerama jačaju i mjere za energetske učinkovitost i jačanje elektroenergetske mreže iz izvornog plana za oporavak i otpornost jer im je cilj povećati udio proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i smanjiti potražnju za energijom.

Ravnopravnost

- (70) Izmijenjeni plan i dalje sadržava niz mjera za koje se očekuje da će doprinijeti svladavanju izazova Rumunjske u području rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve. U poglavlju o planu REPowerEU u mjeri za obnovu obiteljskih kuća prednost se daje vlasnicima kuća pogođenima energetske siromaštvom i ranjivim potrošačima energije pa se očekuje da će doprinijeti jednakim mogućnostima za sve skupine stanovništva.

Postupak savjetovanja

- (71) Tijekom pripreme poglavlja o planu REPowerEU održana su savjetovanja s relevantnim dionicima. Za pripremu plana osnovana je međuministarska radna skupina. Nacrt poglavlja o planu REPowerEU predstavljen je odboru za praćenje planova za oporavak i otpornost koji se sastoji od predstavnika vladinih organizacija, predstavnika sindikata i poslodavaca, predstavnika udruga lokalne javne uprave (Nacionalni savez okružnih vijeća Rumunjske, Udruženje rumunjskih općina i Udruženje rumunjskih gradova) te predstavnika Gospodarskog i socijalnog vijeća. Predstavnici su imali priliku iznijeti svoje primjedbe. U ožujku su organizirani javno savjetovanje i javno događanje na kojima su sudjelovali predstavnici poduzeća, civilno društvo i dionici. Dionici su svoje primjedbe i prijedloge dostavili MIPE-u. Nakon tih savjetovanja pripremljen je novi nacrt poglavlja.
- (72) Kako bi se osiguralo da relevantni akteri preuzmu odgovornost ključno je da se u provedbu ulaganja i reformi iz izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji sadržava poglavlje o planu REPowerEU, uključe sva relevantna lokalna tijela i dionici, uključujući socijalne partnere.

Pozitivna ocjena

- (73) Nakon Komisijine pozitivne ocjene izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, i zaključka da je plan u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. te uredbe i Prilogom V. toj uredbi, trebalo bi utvrditi reforme i projekte ulaganja koji su potrebni za provedbu izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, relevantne ključne

etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje, i iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, u obliku bespovratne financijske potpore.

Financijski doprinos

- (74) Procijenjeni ukupni troškovi izmijenjenog plana za oporavak i otpornost Rumunjske, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, iznose 28 511 575 220 EUR. Budući da je iznos procijenjenih ukupnih troškova izmijenjenog plana za oporavak i otpornost veći od ažuriranog maksimalnog financijskog doprinosa raspoloživog za Rumunjsku, financijski doprinos izračunan u skladu s člankom 11. dodijeljen za izmijenjeni plan za oporavak i otpornost Rumunjske, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, trebao bi iznositi 12 125 664 294 EUR.
- (75) U skladu s člankom 21.a stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241 Rumunjska je 8. rujna 2023. podnijela zahtjev za udio u prihodu iz članka 21.a stavka 1. te uredbe, koji se raspodjeljuje među državama članicama na temelju pokazatelja utvrđenih u metodi iz Priloga IV.a Uredbi (EU) 2021/241. Procijenjeni ukupni troškovi mjera iz članka 21.c stavka 3. točaka od (b) do (f) Uredbe (EU) 2021/241 uključenih u poglavlje o planu REPowerEU iznose 2 017 474 050 EUR. Budući da je taj iznos veći od udjela koji je na raspolaganju za dodjelu Rumunjskoj, dodatna bespovratna financijska potpora raspoloživa za Rumunjsku trebala bi biti jednaka udjelu koji je na raspolaganju za dodjelu. Taj je iznos 1 397 228 597 EUR.
- (76) Osim toga, u skladu s člankom 4.a Uredbe (EU) 2021/1755⁷ Rumunjska je podnijela obrazloženi zahtjev za prijenos svih svojih preostalih privremeno dodijeljenih sredstava, u iznosu od 43 162 623 EUR, iz pričuve za prilagodbu Brexitu u Mehanizam. Taj bi iznos trebalo staviti na raspolaganje za potporu reformama i ulaganjima iz poglavlja o planu REPowerEU kao dodatnu bespovratnu financijsku potporu.
- (77) Ukupan financijski doprinos dostupan Rumunjskoj trebao bi iznositi 13 566 055 514 EUR.

Pretfinanciranje plana REPowerEU

- (78) Rumunjska je za provedbu svojeg poglavlja o planu REPowerEU zatražila sljedeća financijska sredstva: prijenos 43 162 623 EUR iz privremeno dodijeljenih sredstava iz pričuve za prilagodbu Brexitu i 1 397 228 597 EUR iz prihoda od sustava trgovanja emisijama u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.
- (79) Za te je iznose, na temelju članka 21.d Uredbe (EU) 2021/241, Rumunjska 8. rujna 2023. zatražila pretfinanciranje u iznosu od 20 % zatraženih sredstava. Ovisno o raspoloživim sredstvima taj iznos pretfinanciranja Rumunjskoj bi trebalo staviti na raspolaganje podložno stupanju na snagu sporazuma koji će Komisija i Rumunjska sklopiti na temelju članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241 i u skladu s tim sporazumom („sporazum o financiranju”).
- (80) Provedbenu odluku Vijeća ST 12319/2021; ST 12319/2021 ADD 1 od 29. listopada 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Rumunjske trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti. Radi jasnoće Prilog toj provedbenoj odluci trebalo bi u potpunosti zamijeniti,

⁷ Uredba (EU) 2021/1755 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2021. o uspostavi pričuve za prilagodbu Brexitu (SL L 357, 8.10.2021., str. 1).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Provedbena odluka (EU) ST 12319/2021; ST 12319/2021 ADD 1 mijenja se kako slijedi:

1. Članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 1.

Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost

Odobrava se ocjena izmijenjenog plana za oporavak i otpornost Rumunjske na temelju kriterija predviđenih u članku 19. stavku 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, relevantni pokazatelji ostvarenja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmani kojima se Komisiji pruža potpun pristup osnovnim relevantnim podacima, utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.”;

2. U članku 2. stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Unija Rumunjskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne financijske potpore u iznosu od 13 566 055 514 EUR⁸. Tim je doprinosom obuhvaćeno sljedeće:

- (a) iznos od 10 211 538 399 EUR, koji je na raspolaganju za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022.;
- (b) iznos od 1 914 125 895 EUR, koji je na raspolaganju za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.;
- (c) iznos od 1 397 228 597 EUR⁹, u skladu s člankom 21.a stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/241, isključivo za mjere iz članka 21.c te uredbe, uz iznimku mjera iz članka 21.c stavka 3. točke (a);
- (d) iznos od 43 162 623 EUR, prenesen u Mehanizam iz pričuve za prilagodbu Brexitu.

2. Komisija Rumunjskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci. Iznos od 1 851 159 668 EUR stavlja se na raspolaganje kao pretfinanciranje u skladu s člankom 13. Uredbe (EU) 2021/241.

Iznos od 288 078 244 EUR stavlja se na raspolaganje kao pretfinanciranje u skladu s člankom 21.d Uredbe (EU) 2021/241. Komisija to pretfinanciranje može isplatiti u najviše dva obroka.

Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.”;

3. Prilog se zamjenjuje tekstem u Prilogu ovoj Odluci.

⁸ Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Rumunjske u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanog u skladu s metodom utvrđenom u članku 11. te uredbe.

⁹ Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Rumunjske u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanog u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu IV.a toj uredbi.

Članak 2.
Adresat

Ova je Odluka upućena Rumunjskoj.
Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik